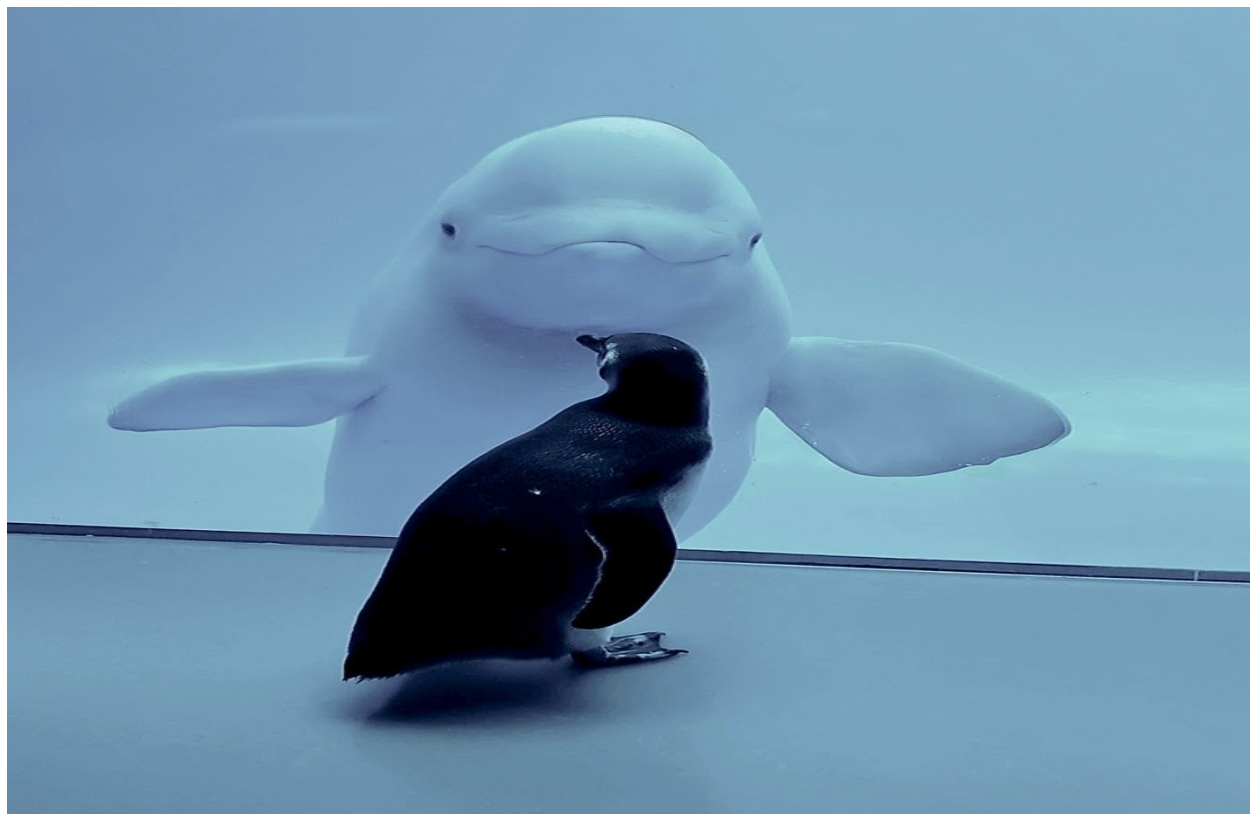

אוסף סיפורים 'תרל'
מתוך "ליקוטי שמואל"
מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ
eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד.

החיבור הראשון הופיע במסגרת

'מפעל ליקוטי שמואל'

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו"

בשעה טובה ומוצלחת, בסייעתא דשמיא, רואה אור ספר חדש ומפעים

ליקוטי שמואל – חומש בראשית

לאחר שנים של עיון, איסוף, ליקוט ועריכה, יוצא לאור ספר ייחודי המאגד – סוף מעשה במחשבה תחילה את מיטב הקטעים, המאמרים, הסיפורים והמשלים שהופיעו בעלוני פרשת השבוע בשנים האחרונות. דברי חן ושכל טוב, שנבחרו בקפידה וערוכים בטוב טעם, כדי להחיות את הלב ולהאיר את השולחן

- מתוכן הפרקים: רעיונות מאירי עיניים לפרשיות השבוע • משלים מעוררי מחשבה • סיפורים נוגעים ללב • פנינים להעשרה ולהעברה בשולחן שבת

מתאים ללימוד אישי, למסירת דבר תורה ולשיחה משפחתית

ערוך ומוגש בעמל רב על ידי הרה"ג שמואל אייזיקוביץ שליט"א

כעת למכירה במחיר שווה לכל נפש – כרך ראשון על חומש בראשית

להזמנה:

<https://dash.bookpod.co.il/product/2231>

איך הוא לא ידע?

כמה גברים אמריקאים התגאו על ההצלחה שהשיגו הילדים שלהם.

הראשון אמר שהבן שלו יזם נדל"ן כל כך עשיר, שהעניק לחבר שלו דירה במתנה ליום ההולדת. השני אמר שהבן שלו יבואן רכב כל כך עשיר, שהעניק לחבר שלו רכב במתנה ליום ההולדת. השלישי השוויץ שהבן שלו בנקאי כל כך עשיר, שהעניק לחבר מאה אלף דולר במתנה ליום ההולדת.

הרביעי אמר: "תראו, הבן שלי לא כל כך מוכשר, אבל יש לו המון מזל. ביום ההולדת לפני שנתיים הוא קיבל דירה מחבר, ביום ההולדת בשנה שעברה הוא קיבל רכב מחבר, וביום ההולדת השנה הוא קיבל מאה אלף דולר במזומן..."

ז' אדר הוא יום משמעותי בתולדות עם ישראל. זהו יום הלידה ויום הפטירה של משה רבינו.

ובעניין הזה, יש משהו לא פתור: למרות שכולנו יודעים על שני האירועים שקרו בז' אדר, בהפרש של מאה ועשרים שנה זה מזה, יש מישהו שלא ידע ונפל בטעות חמורה.

מגילת אסתר מספרת על ה"פור" שערך המן במטרה לקבוע את החודש בו יתבצע 'הפתרון הסופי' של "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים". המן חשש כי ברגע האחרון היהודים יינצלו איכשהו מהגורל המר שמצפה להם, ולכן חיפש חודש עם מזל רע ליהודים, שיסייע לו להכשיל אותם.

ה"פור" נפל על חודש אדר, והמן שמח שמחה גדולה. הוא ידע שבחודש הזה הסתלק מושיעם של ישראל, ואין משהו שמסמל מזל רע ליהודים יותר מזה. והגמרא¹ מוסיפה פרט חשוב ומעניין:

"הוא לא ידע כי בז' באדר מת ובז' באדר נולד". אם הוא היה יודע שמשה גם נולד בשביעי באדר, הוא לא היה כל כך שמח.

והדברים תמוהים: מה הסיבה לכך שהמן הכיר את יום הפטירה של משה ולא את יום הלידה? הרי את שניהם חז"ל הם אלו שחישבו ומצאו. ואם המן היה כל כך בקי בדברי חז"ל, ומשם הוא ידע מתי יום השנה לפטירת משה רבינו, איך הוא לא ידע את החלק השני של המשפט², שבאותו יום הוא גם נולד³?

משה נולד כל הזמן

המן ידע בוודאי על לידת משה, אולם הוא לא ידע משהו אחר: **שמשה נולד בכל דור מחדש**. המן חשב שמשה היה דמות חד פעמית, איש א-לוקי שירד לעולם פעם אחת בהיסטוריה, ולכן לאחר שמשה הסתלק בשביעי באדר עם ישראל נותר יתום, ללא מזל. הם מופקרים ופרוצים לידי הגורל, ולכן דרכו סלולה ובטוחה. כשזה המצב, ברור שהוא ישמח שמחה גדולה.

אבל המן פספס עובדה קריטית: משה הוא דמות נצחית שקיימת תמיד. לא אלמן ישראל. הקדוש ברוך הוא מסדר את המציאות בצורה כזו שהוא שותל 'ניצוץ' מהנשמה של משה במנהיגי עם ישראל הצדיקים בכל דור. ולכן תמיד, בכל זמן, לאורך כל הגלויות, יש צדיקים שממשיכים את העבודה של משה רבינו ומוסרים את נפשם כדי שעם ישראל לא ישכח את הקדוש ברוך הוא ושהקדוש ברוך הוא יהיה עם עם ישראל.

במילים אחרות: המן הרשע היה בטוח שיום ההולדת של משה כבר לא רלבנטי, כי משה היה ואיננו, חלילה. הוא לא הבין שמשה ממשיך ונמשך ומלווה את עם ישראל כל הזמן.

צדיקים כמו ארזים

בשנות השישים כיהן הגאון הרב עזריאל חייקין כרב בעיר קופנהגן בדנמרק.

באחד מביקוריו אצל הרבי, הרבי הורה לו להרחיב את תחומי השפעתו אל מחוץ לגבולות דנמרק ולבקר גם בכפרים והעיירות הקטנים בכל חצי האי הסקנדינבי, הכולל את מדינות נורבגיה, שבדיה ופינלנד. אלו האזורים היפים בעולם, עם נוף עוצר נשימה של הרים, קרח ויערות עד – אבל ברוחניות, מדובר במדבריות שממה. משפחות יהודיות בודדות מפוזרות פה ושם, ללא כל קשר עם קהילה מסודרת ואחוזי ההתבוללות עצומים.

הרב חייקין החל לקיים את הוראת הרבי וקיים ביקורים קבועים בעיירות המרוחקות.

פעם ביקר הרב חייקין בכפר קטן ליד העיירה האלדן בגבול נורבגיה-שבדיה. משפחה יהודית אחת גרה בכפר, והרב חייקין נכנס אליהם הביתה ושוחח עם הבעל. הוא ראה היטב כי הבעל מרוחק ומשהו מעיק על ליבו. אשתו עמדה בחדר הסמוך והביטה בהם בסקרנות, ותוך כדי השיחה נכנסה לחדר.

פתאום האיש התפרץ: "רבי, דחית את השמד שלנו בעשרים שנה".

הוא סיפר כי הם גרים במקום כבר עשרים שנה מאז המלחמה. אין להם כל מכר יהודי כאן. הכומר האזורי הוא איש חביב ונחמד, שעושה מדי פעם סיבוב בין בתי התושבים ומתעניין בשלומם, וגם אליהם הוא נכנס מעת לעת. הכומר לא דיבר איתם מעולם על ענייני דת, אך בזמן האחרון אשתו החלה לטפטף לו: 'תראה, אנו חיים כאן עשרים שנה. מעולם לא ביקר אותנו שום רב יהודי ואילו הכומר כל כך אכפתי ואדיב. מדוע שלא נתחיל לבקר בכנסייה בימי ראשון?'.

"הדברים של אשתי התקבלו על ליבי", אמר האיש, "אך הנה, פתאום משום מקום הקדוש ברוך הוא שלח אותך אלינו הביתה. עכשיו יש לי מה להשיב לאשתי ולספקות שלי עצמי"...

בפרשת תרומה קוראים בתורה על "עצי השיטים", מהם הכינו את ארבעים ושמונה הקרשים ששימשו לדפנות המשכן. רש"י מביא מדרש שאומר שעצי השיטה היו עצי ארז שהלכו עם בני ישראל יותר ממאתיים שנה! עוד לפני שירד יעקב אבינו למצרים, הוא ציווה את בניו לקחת שתילי ארז מארץ ישראל ולנטוע אותם באדמת ארץ גושן, וכשייצאו בבוא היום ממצרים יוציאו איתם את עצי הארז לצורך הקמת דפנות המשכן.

וכל הסיפור הזה תמוה ביותר: מה היה הצורך לטעת עצים יותר ממאתיים שנה לפני שיצטרכו אותם? האם לא היו יכולים בבוא היום לקנות עצים עבור המשכן מאחד הסוחרים במדבר?

הרבי מליובאוויטש אומר⁴ רעיון נפלא: טבעה של הגלות הוא להטביע את היהודי בתוכה. מיום ליום הוא שוקע בתוך החושך, ומאבד את התקווה שיכול בכלל להיות אחרת. הוא הופך את הזמניות לקבוע. לכן יעקב אבינו ציווה לטעת את הארזים במצרים, כדי שתמיד יהיה משהו להביט בו, משהו להיאחז בו. וזה מה שקרה: יעקב נפטר, יוסף נפטר וכך גם כל בני יעקב, והילדים שנולדו במצרים כבר לא הכירו מציאות אחרת. אבל ברגעים של ייאוש הם הביטו בארזים האיתנים וידעו שהגלות לא תנצח, שיש להם שורשים שנטועים עמוק ואף אחד לא יכניע אותם.

וזהו בדיוק תפקידו המשמעותי של הצדיק בחיים של יהודי. דוד המלך מתאר את הצדיקים בתור "ארז", כמו בפסוק: "צדיק כתמר יפרח, כארז בלבנון ישגה". מדוע מכונים הצדיקים "ארז"? כי הארזים הם הצדיקים. כמו הארזים הפיזיים במצרים, הקדוש ברוך הוא 'נוטע' בכל דור יהודים שהם לא מכאן, הם משם, ואנחנו מביטים בהם ויודעים מהי האמת.

הערות שוליים

1. מסכת מגילה, דף יג, עמוד ב.
2. שני הפרטים כתובים באותו עמוד בגמרא, במסכת קידושין – אם כי הגמרא נכתבה שנים רבות אחרי שהמן כבר נתלה על העץ...
3. אפשר להשיב בפשטות שמועד פטירת משה היה ידוע לעולם כולו, שהרי משה נפטר על שפת הארץ המובטחת ומסתמא גם הגויים באזור שמעו על פטירת איש הא-לוקים שהוציא את ישראל ממצרים וניצח את סיחון ועוג וכל מלכי האזור – ואילו מועד לידתו לא היה מפורסם. אבל אנחנו נביא רעיון מעורר השראה שמובא בספר "יערות דבש".
4. ליקוטי שיחות, חלק לא, פרשת תרומה.

הבית שלנו הוא לא רק שלנו (הרב שמואל רסקין)

העיר שקלוב שבבלרוס – אז בתחומי האימפריה הרוסית – הייתה עיר של חכמים ושל סופרים. רב העיר, הגאון רבי הַנִּיךְ שיק, היה מפורסם לשם ולתהילה בכל יישובי ישראל. אך רבי פינחס, בנו של רבי הַנִּיךְ, התעלה על אביו בגדולתו בתורה, ביראת השמיים, באהבת ישראל ובעשיית חסד.

רבי פינחס שיק, או בכינוי 'רבי פינחס רִיִּינְס', שימש ה'חוזר' – מסבירן – הראשי של תורת רבי שניאור זלמן בעל התניא, שהיה רבו. ותורת בעל התניא לא פשוטה כלל וכלל. תורה וגדולה התאחדו על שולחנו: רבי פינחס היה עשיר מופלג, ועמד בראש כל יוזמה שבקדושה.

יום אחד הזדמן לשקלוב תלמיד אחר של בעל התניא, ושמו רבי שמואל מוֹנְקָס. גם הוא יהודי שעבודת השם שלו הייתה מעוררת השראה, ואולם התאפיינה בסגנון אחר לחלוטין. רבי שמואל היה מפורסם במיוחד בפיקחותו השובבה והחסידית, ובחתיירה שלו אחר האמת.

ר' שמואל בא לבקר בביתו של רבי פינחס, שבאותה עת לא שהה בו. הנעליים של ר' שמואל היו מלאות רפש וטיט, וכך הוא נכנס אל הבית המפואר, הלך הישר לחדר האורחים ונשכב, כפי שהוא, עם הנעליים, ושקע בתנומה...

אשתו של רבי פינחס חזרה הביתה וראתה את ההלך ישן על המיטה המוצעת בסדינים יקרים עם נעליים מלאות לכלוך. שתקה האישה ולא אמרה דבר. כשחזר בעלה, סיפרה לו על כך. רבי פינחס נכנס לחדר, ולתדהמתו מגלה שהפולש אינו אלא רבי שמואל ידידו. בינתיים, התעורר רבי שמואל, ורבי פינחס קיבלו בחום, תוך שהוא מעיר לו: "כמה אני שמח שבאת להתארח בצל קורת! אך ידידי היקר, מן הראוי היה שתחלוץ את הנעליים קודם שאתה עולה על המיטה...".

חסיד על מטאטא

רבי שמואל זינק מן המיטה, נעמד מול חברו ונעץ בו מבט מוכיח. "זה מה שלמדת אצל הרבי?!", שאל בנימת כאב גלויה, "האם העולם הזה עדיין תופס מקום אצלך? הבוץ, הלכלוך, היופי של המיטה, ההדר של החדר?! אם אחרי שנים רבות כל כך של עבודת השם זה בכלל מעניין אותך, ואם זהו מצבך הרוחני, אינני רוצה להתארח בביתך!".

רבי פינחס הנדהם קיבל את ה'מנה' באהבה ובלב שלם. הוא תפס את השגיאה ששגה, והחל להפציר בר' שמואל שיסלח לו וימחק את ההערה הלא ראויה. אבל רבי שמואל התעקש ללכת, ור' פינחס מתחנן בפניו – אנא הישאר בביתי. "אסכים", ניאות ר' שמואל, "בתנאי שתקבל על עצמך 'תיקון', מעשה שיוכיח שה'עולם הזה' וכלליו אינם משמעותיים אצלך כלל ועיקר.

"ובכן, ר' פינחס הנכבד, קח נא מקל מטאטא ו'רכב' עליו ברחובות העיר שקלוב, כפי שנוהגים ילדים קטנים או כאלו שדעתם איננה מיושבת", פירט ר' שמואל באוזני המארח ההמום. רק כשיצליח ר' פינחס להשפיל את עצמו עד כדי כך, יקבל ר' שמואל את חזרתו בתשובה. מיותר לציין, שרבי פינחס קיים את ה'תיקון' במלואו.

מרגישים בבית?

רבי פינחס ורבי שמואל היו שניהם אנשים נעלים במלוא מובן המילה, שאין לנו מושג וערך בגדלותם. עליהם אפשר לומר בלי שמץ של הפרזה: "אם ראשונים כמלאכים, אנו כבני אדם; ואם ראשונים כבני אדם, אנו כחמורים".

ובכל זאת, הסיפור הזה עובר במסורת החסידית מדור לדור, לא כדי להורות לנו להתפרץ לביתו של חברנו עם נעליים מלאות בוץ, ולא כדי להנחות מישוהו לרכב על מטאטא ברחוב. אלא כדי שנדע, שבעולם אמיתי, שבו צוברים מצוות ויראת שמיים ולא נכסים גשמיים, הבית שלך הוא לא לגמרי שלך. הוא גם של החבר שלך.

טיפונת של דבש מקצה הדבשון של הגדולים האלו מותר לנו לטעום. להכניס הביתה יהודי שלא בדיוק נראה כמו דיפלומט בריטי, לצרף אותו אלינו מבית הכנסת לסעודת השבת. וכן, לא להתרגש מהצורה שבה הוא מדבר או נראה. כי הבית שלנו הוא לא רק שלנו.

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", מצווה התורה, ומוסבר על כך: "בתוך כל אחד ואחד מישראל". כל בית הוא משכן, ובתוך כל בית שוכן הבורא. מתי הוא שוכן? בין היתר, כאשר דלת הבית פתוחה, ואנשים מרגישים מספיק נעים לשבת איתנו, לא חשים זרים ולא ש"עושים איתם חסד". הם מרגישים בבית באמת.

הדף האחרון של החיים !

יסוד ההצלחה בכל דבר ועניין הוא העקביות והדבקות במשימה. כאשר אדם פותח עסק ומטפל בו רק בזמנו הפנוי, קלושים הסיכויים שיראה הצלחה רבה בעסקיו. כך הדבר בעסק התורה. כדי לזכות למעלותיה יש להקפיד על לימוד יום יומי בקביעות ובעיקשות בימי שגרה כבימי טרדה. לפנינו סיפור מפעים על התמדה ועקביות בלימוד התורה.

חבוש בבגדים מוזרים הוא נכנס לביתם. על הכורסאות המפוארות שניצבו בסלון, ישבו הוריו והתבוננו בו אחוזי הלם. בנם מחמד-עיניהם הופיע על מפתן הדלת לבוש בחליפה כהה ועל ראשו מתנוססת מגבעת שחורה, מהסוג שהם רגילים לראות בכותל המערבי בטיולם השנתי. מבט נוסף לעבר הבן הבהיר להם, שהעגילים שהתנוצצו על אזניו לראווה, נעלמו, ואיתם תספורתו המיוחדת שהיתה משוש ראשו. הוא חזר בתשובה !

עד לרגע זה התנהלו חייהם על מי מנוחות בפרבר יוקרתי במדינת קליפורניה. הם הצליחו מאוד, כל אחד בתחומו הוא. האב היה מתאגרף מפורסם שעשה הון רב לביתו ממקצועו הכוחני, ואף האם לא שקטה על שמריה ושלחה את ידה בעסקי מסחר חובקי עולם, בהם ראתה הצלחה רבה. בנם יקירם שניחן בכשרונות רבים, גדל ככל שכניו עמם הלך לבית הספר הפרטי, שם ניבאו לו מוריו עתיד מזהיר בעולם האקדמיה. בנוגע ליהדותם ניתן לומר שלא היתה להם כל התנגדות לנושא הדת, אלא שהם פשוט לא התעניינו בה. כל שידע האב לומר לבנו, היה המשפט ששמע הוא עצמו מאביו המנוח: "דע לך, כי בן להורים יהודים הנך".

לא חלפו שנים רבות ונבואתם של מוריו הגשימה את עצמה. הבן פנה לאחת האוניברסיטאות היוקרתיות והנחשקות בארה"ב ועשה חייל בלימודיו. יום אחד, היה זה לאחר סדרת מבחנים קשה אותה עבר בהצלחה, פנה לשוטט להנאתו במסדרונות חדרי המגורים המפוארים שהועמדו לרשותם. לפתע משך דבר מה את תשומת ליבו. כשהוא עומד על מקומו, הסתכל בעיניים פעורות על חברו לספסל הלימודים שלא היה ידוע כחובב מעשי קונדס. הלה התרכז במשימה מוזרה ביותר: גלגול חבלים שחורים סביב זרועו השמאלית. הוא שפשף את עיניו בתמהון ואחר

שהתאושש דפק על הדלת הפתוחה למחצה ובלא להמתין לתגובה נכנס אל החדר. "בלי הרבה הקדמות ידידי, מה אתה עושה?" תמה. מרגע זה ועד להופעתו כיהודי שומר תורה ומצוות בבית הוריו, לא חלף זמן רב.

הבן נכנס אל הבית וניסה להרגיע את הוריו, "אני בסך הכל עושה את מה שסבא שלנו עשה בפולין" אמר לאביו. תוך כדי השיחה התברר להוריו שלקראת השנה הבאה הוא עושה את דרכו אל אחת הקהילות האורתודוקסיות הגדולות, שם הוא מתכוון ללמוד בישיבה ולהקדיש את חייו ללימוד התורה. לא הועילו שכנועי האב ותחנוני האם, לפחות תצא עם מקצוע ביד" אמר לו אביו תוך שהוא מאגרף את ידו להמחשת דבריו. "אני הולך ללמוד תורה!" קבע בעדינות אך בלא היסוס, וקמץ אף הוא את כף ידו, וכך היה.

הזמן עשה את שלו והוריו התרגלו לבקשותיו הבלתי שגרתיות. בכל פעם שבה הודיע על בואו, עבר המטבח הכשרה מלאה ומהארונות העליונים נשלפה מערכת הכלים המיוחדת שרק בה ניאות לאכול. את המזוזות קבעו בדלתות ביתם כבר בפעם הראשונה שבא מהישיבה, ומתוך רצון שלא לכער את המשקופים, החליטו להותירן על כנן ולא להסירן בכל פעם לאחר לכתו. השנים נקפו ובנם כבר חבק שני ילדים רכים בזרועותיו. גם על אביו לא פסח הזמן ולאחר כמה כשלונות רצופים בזירת הקרבות, הבין כי לא לעולם חוסן והחליט לפרוש ממקצועו כמתאגרף.

בשבוע הראשון לאחר הפרישה המה הבית. זרי פרחים זרמו בהמוניהם, הפקס לא פסקו לפלוט ברכות, תהילות ואיחולים, ואף אישים רבים הטריחו עצמם לביתו כדי לאחל לו כל טוב. בשבוע השני עדיין היתה המולה, ומספר לא מועט של אישי ציבור שלחו מברקים המנמקים את העניינים החשובים שבעטיים אינם יכולים לפגוש בו פנים אל פנים. לא חלפו ימים רבים והשקט שב אל הבית. הפרחים הססגוניים מצאו את דרכם אל פח האשפה, הברכות תוייקו למשמרת, והאב החל להסתובב באפס מעשה.

בוקר אחד קם ארז את מיטלטליו ועלה עם זוגתו על מטוס שהסיעם אל מקום מגוריו של אשתו. בהתרגשות רבה קיבלום בנו ורעייתו באולם הנוסעים, כשהם מלווים בזאטוטיהם. לאחר זמן לא רב הפך הדבר לשגרה ומתפללי בית הכנסת חדלו להפנות אל מבטם אל האב שישב בנו. יש לנו בן מוכשר, חכם, מסקרן אותי לראות, מה כל כך מושך אותו באורח החיים שבחר לעצמו, אמר במשך התפילה ליד בנו ושלה מבטים מסוקרנים לכל עבר, בעוד בנו מתפלל בדבקות. כך הלך האב עם בנו לישיבה, ליווה את נכדיו אל החידר ובלע במבטו את כל מה שראה.

לאחר מספר חודשים זה קרה - בני יקירי, המוכן אתה להקדיש לי מעט מזמנך היקר וללמוד איתי גמרא - אבא יקר, את כל זמני אני מוכן להקדיש לך, וכשנימת עצב שזורה בקולו הוסיף, אך לא נראה לי שהדבר אפשרי, אתה צריך ללמוד שתי שפות כדי לקרוא אפילו משפט אחד בגמרא - לשון הקודש וארמית, האם תהיה מסוגל לעמוד בכך - מי כמוך יודע, אני אוהב מאבקים..., השיב בחיוך נחרץ. עוד באותו יום פנה הבן לראש הישיבה והתייעץ עימו כיצד

לעשות את הבלתי יעשה. בהדרגת הרב קבע עם אביו ללמוד בכל יום כמחצית השעה" , ולפי ההתקדמות, נגדיל את זמן הלימוד" אמר לאביו.

כעת כבר עמד האב ליד בנו, חבוש טלית ותפילין, כשעל הסטנדר שלידו מונחות שתי גמרות מגילה אותן הכין מבעוד מועד, ומיד בסיום התפילה, עטורים בתפילין, פתחו את הגמרות. נבוך קמעה מיושבי בית הכנסת, ביקש הבן מאביו להפוך את הגמרא על צידה השני. הגמרא כתובה בשפה שבה קוראים מימין לשמאל, הסביר לו.

צעד ראשון וקטן בדרך ארוכה, פסעו האב והבן באותו יום. כל מלה של המשנה הראשונה נזקקה להסברים ארוכים ומפורטים של הבן, שביאר לאביו מגילה מהי, ומדוע ומי הם אחשוורוש ואסתר, באיזו תקופה חי יהושע בן נון שחומות הערים תלויות בשמו. מה פעל ומי היה רבו. מי הוציא את עם ישראל ממצרים ולמה הם בכלל הגיעו לשם, וכן הלאה. קביעות זו עמדה במבחן הזמן, האב לא התייאש והבן גילה סיפוק רב וכך בשעה טובה ומוצלחת סיימו הם את הדף הראשון לאחר שנה תמימה !

דמעות רבות זלגו מעיני האב עת חייב את בנו כשכל גופו רועד מהתרגשות. "סיום" לחש לבנו "אני רוצה לעשות מסיבת ענק לכבוד דף הגמרא הראשון שזכיתי ללמוד בפעם הראשונה בחיי". אוכל רב הוגש אל השולחנות באותו ערב, היתה זו סעודת הסיום המפוארת ביותר שמי מהמשתתפים חווה אי-פעם. במרכז האולם עמד חתן השמחה ולחץ בחום את ידיהם של מברכיו. הקהל כולו קם על רגליו, עת פסע פנימה פוסק הדור הגאון רבי משה פינשטיין זצ"ל. כן, גם הוא בא לכבד בנוכחותו את הערב הנדיר הזה. בהדרגתו ערך הבן את הסיום, למרות שאין נהוג לערוך סיומים אלא על מסכתות, שכן, אמר לו הגר"מ פינשטיין זצ"ל, שמקרה זה הוא כה מיוחד שצריך לערוך לכבודו סיום.

בשעת ליל מאוחרת עלה האב על יצועו. המחשבות התרוצצו במוחו ללא הרף ומאורעות חייו חלפו ביעף מול עיניו. רואה הוא את עצמו כילד קטן בשכונת העוני בה התגורר ורגע אחר כך ניצבת מולו תמונת סבו מפולין מעוטר זקן ופיאות, המונחת בזוית מגירה נידחת כל שהיא, בביתו בקליפורניה. לאחר נדודי שינה רבים נרדם אביו כשחיוך רחב משוך על פניו. למחרת בבוקר אמרו הרופאים למשפחה ההמומה שמעולם לא ראו נפטר עם פנים מאירות כל כך.

הלוויה רבת משתתפים נערכה לאותו יהודי שזכה בסוף ימיו לקבוע עיתים לתורה. ימים רבים הזהדה באוזני משתתפי ההלוויה, הכרזתו של רבי משה פינשטיין זצ"ל שקרא ליד מיטת הנפטר: "יש קונה עולמו בשעה אחת, ויש קונה עולמו בדף אחד"

הנסיעה שהצילה ('עלון טוב לחסות בה')

היתה לנו חתונה במשפחה, והיה לנו חשוב מאד להגיע לחופה בזמן. הזמנו מונית, אך המונית התעכבה ואיחרה. כשעלינו סוף סוף למונית, הבנו כי לפי תיכנון הדרך כי לא רק שנפסיד את החופה, אלא שאף נגיע באמצע החתונה - איחור גדול מאד. היה לנו צער רב בשל כך, וחיפשנו את מי להאשים. הרגשנו כי כל השמחה הפכה לנו לתוגה. לאשתי הדבר כאב מאד, אלא, שכיוון שלאחרונה התחזקתי באמונה בהשגחה פרטית, כי כל הנעשה הוא מאת ה' לטובה, וכי בכל דבר יש תכנון ורצון א-לוקי - ניסיתי לרומם את שנינו כי ה' משגיח על הכל ועושה זאת בצורה המושלמת ביותר לטובתנו.

נהג המונית שחש בצערנו ואף שמע כיצד אנו מנסים להתחזק באמונה שהכל לטובה, פנה אלינו ואמר: 'אני חייב לספר לכם מקרה שאירע לי, אשר לימד אותי מוסר גדול לכל החיים כי אין לקצוף ואין להצטער על אף עיכוב או שינוי בתוכנית, כי הכל לטובה:

פעם אחת הסתובבתי עם המונית בשכונת 'גבעת משה' בירושלמים וחיפשתי מי זקוק לנסיעה במונית. הסתובבתי ברחובות, אך לא מצאתי לקוחות, עד שלפתע הודיע הסדרן כי יש הזמנה לנסיעה ב'רמות'. מיד קפצתי ואמרתי לו כי אני לוקח זאת. אומנם, 'רמות' רחוקה משכונת 'גבעת משה', אך זה עדיף מכלום, ומה לא עושים כשצריכים פרנסה. נסעתי עד לכתובת שקיבלתי בשכונת רמות, אלא שאז חיכתה לי הפתעה לא נעימה וניסיון גדול: אני רואה את הלקוח שהזמין את הנסיעה נכנס לרכב אחר! הוא התקשר לסדרן ואמר לו כי כיוון שהוא ממהר והמונית עדיין לא הגיעה, הוא נוסע דרך מישהו אחר. הרגשתי כי דבר לא הולך לי באותו יום; 'אין לי מזל', 'ואצלי הכל הולך הפוך' - 'חשבתי על עצמי, אלא, שלא חלפו דקות בודדות, ובעודי מתחיל לצאת משכונת 'רמות', אני רואה שני אנשים הזקוקים למונית עוצרים אותי. 'כן בבקשה, לאן תרצו?', שאלתי באדיבות, בתפילה שנסיעה הזו תצליח סוף סוף. 'אנו צריכים להגיע אל חדר המיון בבית החולים 'שערי צדק'. 'בשמחה רבה', אמרתי והכנסתי אותם פנימה, כשאני שמח על הלקוחות שנפלו מהשמיים לאחר שעה ארוכה של בצורת. הנסיעה היתה שגרתית וטובה. הגעתי איתם עד לכניסת החניה של המיון, ואז אירע דבר שלא צפיתי: בעודי יושב בתא הנהג ומקבל את הכסף, התמוטטתי פתאום במקום ואיבדתי את ההכרה. מכיוון שהיינו על פתח הכניסה למיון של בי"ח, נלקחתי במהירות אל בית החולים, שם התברר כי עברתי באותו רגע התקף לב. הובהלתי אל חדר המיון, שם הצוות הרפואי החל לטפל בי, ובחסדי ה', הצליחו לייצב את מצבי ולהציל את חיי. 'הגעתי אל בית החולים במצב קשה מאד', סיפר לי אח"כ הרופא שטיפל בי, ואמר: 'ממקרים רבים שאני מכיר, אם היית מאחר להגיע בכמה דקות בודדות - כנראה שלא היית כאן היום!'.
באותו יום הסתובבתי בצער שעה רוטן בתוכי מדוע אין לי מזל, ומדוע לא הולך לי היום, ומדוע אף אחד לא רוצה נסיעה, ומתברר, כי כל העיכובים היו כדי שלא אקח נסיעה שתביא אותי

אל המוות. בורא עולם סובב את כל העיכובים והאכזבות, כדי שאגיע ל'רמות', שם אקח שני אנשים למיון, שהם השליחים של בורא עולם להביא אותי למקום בו אנצל מהתקף הלב! ' אמרו נא לי בבקשה ' , פנה נהג המונית אל הזוג שאיחר לחופה, 'האם אחר דבר כזה אפשר לכעוס ולהתעצבן על עיכוב או איחור כלשהו? עד שהאדם לא מרגיש על בשרו כמה ה' שומר עליו ודואג לו - הוא מרבה לרטון ולכעוס, אך הכל טוב מושלם משמים. אין כמעט, ואין בערך - רק טוב יורד מלמעלה, '! חתם נהג המונית.

דוד המלך פונה אל נפשו בתהילים (מג, ה) ואומר : 'מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי' - נפש יקרה שלי, מדוע את נלחצת מכל דבר? מדוע יורד לך המצב רוח מכל בשורה לא נעימה ששמעת? מדוע את הומה ומתבלבלת מכל צער או דו"ח שקיבלת? - 'הוחילי לא-לוקים כי עוד אודנו, ישועת פני וא-לוקי' - תייחלי לא-לוקים ותאמיני בו שאת עוד תביני כמה זה היה לטובתך ותודי לו על כך. זה נראה לך שלא קיבלו אותך לעבודה, אך זה כדי להביא לך משהו הרבה יותר טוב. זה נראה שהצ'קים חזרו והכרטיס נחסם וכו' אך זה כפרת עוונות כדי להציל מצרה אחרת חלילה. 'צרה ויגון אמצא' אומר דוד המלך (קמג), 'ובשם ה' אקרא'. גם כשאדם רואה צרה, יגון ועצב, לא הולך לו כלום, המזל חסום וכלום לא מסתדר, 'בשם ה' - מידת הרחמים - אקרא'. יש כלל אחד בכל הצער והקשיים שעוברים על האדם: 'למען ענותך ולמען נסותך ולהיטיבך באחריתך' (דברים ח, ט"ז). כל הבלבולים, העינויים והקשיים זה רק בשביל לנסות אותך: האם אתה מאמין שאני מנהל את הכל ועומד מאחורי כל מה שנעשה. זה לא חברך שמציק לך, לא הבוס שפיטר אותך, ולא בן המשפחה ש'הרס' לך את השבת, אלא הכל זה אני שמנסה אותך לראות אם תאמין בי, שאני עושה לך רק טוב, וגם כאן במצב זה אראה לך כיצד איטיב לך באחריתך!

חצי הכוס המלאה II

שלח לך אנשים".

מה היה חטא המרגלים ? שבמקום להסתכל על הטוב והשפע שהקב"ה נתן, הם חיפשו את הרע שבכל דבר ודבר ... למה יש פירות כל כך גדולים? כי יושבי הארץ צדיקים ... למה יש כ"כ הרבה לוויים והספדים? כי הארץ אוכלת יושביה. אנחנו שונים מהם? לא כל כך ... רוב האנשים מתמקדים בחצי הכוס הריקה, ומתבכיינים על המצב ה'רע והנורא' שלהם...

חצי הכוס המלאה, זה פשוט ומובן מאליו שצריך להיות לו ... זה שיש לו עיניים לראות, ושהוא לא הולך עם מקל עיוורים, הוא לא אמר תודה על זה אף פעם! זה שהוא הולך בשתי רגליו ויכול גם לרוץ להספיק את האוטובוס, ולא מגלגל עם הידיים את הגלגלים של כסא הנכים... מאן דכר שמיה! מה עם זה שהוא נשוי? שיש לו ילדים? שיש לו איפה לגור? מה עם זה שיש לך אוכל?! עם כמויות השפע שיש היום, אנשים שכחו מה זה להיות 'רעב'!!! נכון, אז אין לך

סטייק, וגם לא עוף לשבת ... אבל עד הדור שלנו, עניים היו מוכי רעב כפשוטו ... הם הרגישו שהבטן היתה נדבקת לגב! רק מהפירות והירקות שזורקים כל יום בשוק 'מחנה יהודה', מבלי להזכיר את האוכל שזורקים באולמות האירועים ... קשה למצוא היום אנשים שבאמת 'רעבים' ... מתי אמרת תודה שיש לך מלפפון לאכול?! ובכלל מי אמר לך שיש לך חצי כוס ריקה??? אולי הכוס שלך היא קטנה, והיא מליאה עד אפס מקום!"?

"ובכל מאודך" – בכל מידה ומידה שמודד לך, הוי מודה לו במאוד מאוד. צריך להודות לקב"ה גם על הטובה, אבל גם על הרעה ... מה שהוא נותן לך ותופר לך – תגיד תודה! על מה יותר 'קל' להגיד תודה, על הטובה או על הרעה? בודאי שעל הטובה ... נו, אז לפחות בואו ונתחיל להגיד לו תודה על חצי הכוס המלאה ... על זה שאנחנו לא נמצאים במחלקה אונקולוגית ... אנחנו לא מחוברים למכשירי הנשמה ... אין לנו קטטר ... לא חסר על מה ... פשוט להפסיק להתלונן, ורק לומר תודה.

מניעות

פעם אחת בחור ישיבה הגיע ללמוד בישיבה גדולה במונסי ... הוא לא כל כך הסתדר עם שיטת הלימוד, החבר'ה שם היו מבוגרים ממנו והוא הרגיש מדוכדך ... אבא שלו ששמע על המצב הציע לו ליסוע לר' יענקל'ה לייזר מאנטוורפן ... שאל הבחור: מה הוא יעזור לי? ענה לו האבא: הוא יהודי מיוחד ... סע קצת להתאוורר ...

האבא שלח לו כרטיס טיסה והבחור נסע לשבות אצל ר' יענקל'ה ... במוצ"ש הוא נכנס עם קוויטל וביקש ברכה להצלחה בלימוד בישיבה ללא מניעות ... ר' יענקל'ה הרים את גבותיו ושאל: "בלי שום מניעות?! בלי שום מניעות?! לספסל ושולחן אין מניעות, אצל יהודי 'מניעות' זה כל עבודת ה'". "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם" למה כתוב "אשר אתם זונים אחריהם"?", היה צריך לכתוב 'אם תזנו אחריהם', או 'אשר עלולים אתם לזנות אחריהם' ... למה התורה כותבת שאנחנו זונים אחרי העיניים והלב??? כי באמת זה כך! זאת המציאות, ובשביל כך נוצרנו! אין אדם שלא הולך אחר העיניים והלב, רק מה יש עבודה ... אדם צריך לכפות את היצר, להתגבר על התאוה להסתכל ולחמוד בדברים האסורים, אבל זה שהמפריע והמניעה קיימת – זו עובדה!

פעם אחת הגיעו קבוצת בחורים לראש הישיבה הגרב"צ אבא שאול, וביקשו ממנו לצאת להתאוורר לשאוף קצת אוויר צח על הים. שאל אותם הרב: "אבל למה צריכים בשביל זה לסוע עד הים?". ענו הבחורים: "בשביל מה הקב"ה נתן לנו את הים, אם לא בשביל שנהנה ממנו". "???" אמר להם הרב: הדבר היחיד שהקב"ה 'נתן' לנו זאת התורה! הוא נתן לנו את תורתו, אבל את הים הוא ברא ... הקב"ה ברא את היצר הרע, כי אין לך דבר חביב לפני המקום יותר מהתגברות

על קשיים ! אומר החכם באדם: "יקר מחכמה ומכבוד, הסכלות מעט." אומר הרמ"ק: כל מעשה מצוה שיהודי עושה, פועל תיקונים גדולים בעולמות העליונים. ורק התחתונים יכולים לעשות את אותם התיקונים הנשגבים, ולא שוכני מעלה כמלאכים ושרפים ... למה ? כי יש לנו יצר הרע, ואנחנו מתגברים עליו !

אתה יודע מה יותר יקר ממלאכי החכמה והכבוד העליונים ??? מי שמעורב בו סכלות מעט – אדם שדר בתחתונים שיש לו יצר הרע ! אומר הזוה"ק: אודה ה' בכל לבב... גם ביצר הרע ! אתה לא באת לעולם כדי לשבת על ערסל בקריביים ולאכול ענבים ... אתה באת לעולם כדי להתמודד ולהיאבק עם היצר הרע, וזה התפקיד שלנו בעולם, וזה מה שעושה אותנו מושלמים מהעליונים!

רבנו שמעון סופר זצ"ל

חצות הליל כבר עבר. פניה אדומות ונפוחות מבכי, מידי פעם נושאת עיניה למרום והדמעות אינן פוסקות מלזלוג. בידה החזיקה פיסת נייר, עליו נכתבו מספר שורות. "שולחים אותי לחזית!" כך פתח את המכתב, ששלח בערל לאשתו.

הימים ימי מלחמת העולם הראשונה, שנת "ותרע"ד הארץ. " בערל גויס כמה שבועות קודם לכן לצבא ההונגרי, המגויסים נשלחו למחנה אימונים, עברו אימונים קשים. באותם ימים הייתה החזית אזור הלחימה ממש, בו נלחמו אחד מול אחד עד טיפת הדם האחרונה בחירוף נפש, כלי שריון ופלדה לא היו בזמנים ההם. אדם שנשלח לחזית ידע היטב לאן פניו מועדות, הוא היה נפרד ממשפחתו וכל קרוביו, בהנחה שזו הפרידה האחרונה עלי אדמות.

בפסקה השנייה ביקש ממנה "גדלי את הילדים, האוצרות שלנו בדרכי אבותינו בדרך הסלולה לנו – דרך התורה והיראה" מעין צוואה לפני דרכו האחרונה. "מי יגדל את שבעת הילדים הקטנים שבבית? כמה מסכנים ואומללים הם", חשבה בליבה. בפסקה האחרונה כתב בעלה: "אם יתאפשר, אנא סעי אל רבה של ערלוי ר' שמעון סופר, הידוע כצדיק גדול ופועל ישועות, והפצירי בו לברכני שאשתחרר מהצבא..."

כל הלילה ישבה ולא עצמה עין לרגע. התפילות נמהלו עם הדמעות. אך הפציע השחר, יצאה מביתה לעבר תחנת הרכבת הנוסעת לערלוי. הרכבת הייתה עמוסה בחיילים הונגריים לבושי מדים שעשו דרכם למחנות הצבא, זלדה התיישבה בפינת הקרון. בהגיעה לערלוי, הפנו אותה יהודי המקום לבית רבינו. זלדה המתינה מעט ומיד הכניסוה אל חדרו, בטרם פצתה פיה, התקשרו עיניה בדמעות והיא הצליחה להשחיל זעקה קורעת לב "רבי, רחמנות..." "יותר לא הצליחה להוציא מפיה. רבינו הרגיעה ולבסוף הצליחה להוציא את בקשתה היחידה להשיב את בעלה הביתה ולהחזיר את השלווה והשמחה לביתם הדל ולשבעת ילדיהם. שמע הרבי ואמר בקול רגוע ושקט "אל תדאגי בתי, סעי בחזרה לביתך בלב שקט ושמח, התפילות והדמעות הרעידו עולמות,

והגיעו עד כיסא הכבוד, בעזרת ה' כשאת תרדי מהרכבת בעירך, באותה שעה בדיוק יעלה בעלך על הרכבת, המוליכה לביתכם".

דברי הרבי היו כטל תחיה. היא הודתה לרבי מעומק ליבה ויצאה לשוב לביתה, כשהיא מחזקת מאושרת מדבריו. עלתה זלדה על הרכבת הנוסעת לעיר מגוריה, ומשירדה הביטה בהתרגשות על שעונה, שהראה על השעה שמונה בדיוק. היא נצרה בזכרונה את השעה, והאמינה בכל ליבה בתמימות, כי ברגע זה בדיוק דרכה כף רגלו של בעלה על הרכבת, שתחזירו בשלום לביתו.

גם בלילה זה לא נתנה שינה לעיניה, היא ישבה להודות לבורא עולם על חסדו הגדול, שעשה עימה עם בעלה ועם שבעת ילדיהם, הפעם היו אלו דמעות של שמחה, והיא ציפתה כל הלילה לבואו של בעלה, מאמינה בכל מילה, שאמר הצדיק. בשעות הבוקר נשמע סיבוב של מפתח ומנעול הדלת נפתח. בפתח הופיע בעלה, כפי שבירך הצדיק. לפני שהספיקה לספר לבעלה את אשר התרחש מאז שקיבלה את מכתבו, הבחינה בשלפוחיות אדומות שכיסו את פניו, ומתוך בהלה שאלה: "מה קרה לפניך, שהשתנו כל כך מאז עזבת את הבית?" השיב בעלה "לפני יומיים נלקחנו פלוגה של מאות חיילים לחזית, לפנות ערב הגענו למחנה צבאי קרוב לחזית, קולות הירי והנפץ נשמעו בכל הסביבה, לפני היציאה לשטח הגיע רופא צבאי לבדוק בפעם האחרונה את כושרם הגופני של החיילים לפני יציאתם לקרב. ברגע שנכנסתי לחדר, הביט בי הרופא במבט רציני. הוא פנה אליי בהיסוס ושאל: "אתה תמיד נראה כך?", לא הבנתי למה כוונתו... "כן" השבתי לפי תומי. הוא הביט מקרוב על פני, ולתדהמתי שלף דף צבאי ובו ציין, כי אני פטור משירותי הצבאי לאלתר. יצאתי, כמי שאינו מאמין למה שעובר עליו וחזרתי ברכבת". "באיזה שעה היה זה?" שאלה בהתפעלות, בחשבון קצר של הזמנים שחלפו, אמר לה בעלה, כי השעה הייתה... שמונה בערב בדיוק! ברגע בו ירדה היא מהרכבת בעיר מגוריה, עלה בעלה על הרכבת שהוליכה לביתו. ממש כדברי הצדיק!